

Sygn. akt: III U 979/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 listopada 2014 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Teresa Suchcicka
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Małgorzata Laskowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 listopada 2014 r. w O.

sprawy z odwołania S. L. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania S. L. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 23 maja 2013r. **znak** (...)

orzeka:

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przelicza wysokość emerytury S. L. (1) począwszy od 1 kwietnia 2013r. w ten sposób, iż podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne wynosi:

- za rok 1971 - 5 968,30 zł;
- za rok 1972 - 33964,00 zł;
- za rok 1973 - 36149,70 zł;
- za rok 1974 - 39473,70 zł;
- za rok 1975 - 39525,70 zł;
- za rok 1976 - 27314,30 zł;

2. stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji;

3. na podstawie art. 477¹⁰ § 2 kpc wniosek S. L. (1) z dnia 2 lipca 2014r. o przeliczenie podstawy wymiaru emerytury w oparciu o zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu - Rp-7 z dnia 30 czerwca 2014r. przekazać Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P. celem rozpoznania.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23.05.2013r. O/ZUS w P. dokonał przeliczenia podstawy wymiaru emerytury S. L. (1) w oparciu o przedłożone przez niego dokumenty. ZUS nie uwzględnił wynagrodzeń uzyskanych przez S. L. (1) z tytułu zatrudnienia w (...) S.A. w W..

W odwołaniu od tej decyzji S. L. (1) podniósł, że nie zgadza się ze stanowiskiem ZUS, w jego ocenie przedłożone dokumenty są wystarczające do uwzględnienia uzyskanych w (...) S.A. w W. zarobków.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podnosząc, że wysokość emerytury odwołującego się została ustalona w sposób prawidłowy. Brak jest podstaw do uwzględnienia wynagrodzeń na podstawie przedłożonego przez odwołującego się zaświadczenia o zatrudnieniu wystawionego przez (...) S.A. w W. ponieważ wynagrodzenie to jest określane stawką godzinową, brak jest danych dotyczących ilości przepracowanych przez odwołującego się faktycznie ilości godzin w danym okresie.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Decyzją z dnia 13.08.1998r. O/ZUS przyznał S. L. (2) urodzonemu (...) prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, na podstawie przepisów 18.12.1976r. o ubezpieczeniu społecznym osób prowadzących działalność gospodarczą oraz ich rodzin.

W dniu 14.05.2009r. ZUS wydał decyzję o przyznaniu odwołującemu się emerytury z urzędu, do ustalenia jej wysokości przyjęto podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu zatrudnienia tj. z lat 1986-2005. Tak obliczony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 89,21%.

W dniu 30.04.2013r. odwołujący się wystąpił z wnioskiem o przeliczenie emerytury z uwzględnieniem wynagrodzeń jakie otrzymał w (...)” S.A. w W. w latach 1972-1976. Zakład Ubezpieczeń Społecznych po ponownej analizie dokumentów stwierdził, iż brak jest podstaw do uwzględnienia w/w wynagrodzeń i ponownie przyjął wskaźnik wysokości podstawy wymiaru 89,21%.

W toku postępowania Sąd pozyskał dokumentację osobowo-płacową dotyczącą zatrudnienia odwołującego się w (...)” S.A. w W. w latach 1972-1976 (k.33).

Sąd dopuścił dowód z opinii biegłej z zakresu rachunkowości, która w oparciu o pozyskane dokumenty i zeznania odwołującego się wyliczyła podstawę wymiaru emerytury S. L. (1).

Z opinii biegłej wynika, biegła sporządzając opinię wzięła pod uwagę następujące okoliczności: odwołujący się od dnia 30 października 1971 roku do 10 września 1976 roku był zatrudniony w (...) i UP (...). Według świadectwa pracy odwołujący się ostatnio pracował na stanowisku montera i otrzymywał wynagrodzenie w wysokości 15,50 zł/godz. Zgodnie z angażami załączonymi do akt osobowych wynagrodzenie odwołującego się w okresie zatrudnienia wynosiło: od dnia 30 października 1971 roku odwołujący się został zatrudniony na stanowisko montera turbin na siedmiodniowy okres próbny, stawka osobistego zaszeregowania 13,00 zł/godz., zgodnie z pismem z dnia 19 kwietnia 1972 roku odwołujący się został ukarany obniżeniem stawki osobistego zaszeregowania na okres jednego miesiąca tj. ze stawki 13 zł/godz. na 11 zł/godz., należność miała być naliczana ze stawki 11,00 zł/godz. od 03 maja 1972 roku, z protokołu komisji kwalifikacyjnej z dnia 20 lipca 1972 roku wynika, że S. L. (1) został zatrudniony na stanowisku montera brygadzisty od 01 listopada 1971 roku, dotychczasowa stawka zaszeregowania wynosiła 13,00 zł/godz., z dniem 19 sierpnia 1972 roku wypowiedziano odwołującemu się dodatek za czynności związane z prowadzeniem brygady w wysokości 15% z zachowaniem 14-dniowego okresu wypowiedzenia, przyjęto, że w/w dodatek przysługiwał od 01

listopada 1971 roku (zgodnie z w/w protokołem komisji kwalifikacyjnej odwołujący się był zatrudniony na stanowisku brygadzysty od 01 listopada 1971 roku), od 04 września 1972 roku przyznano odwołującemu się 10% dodatku za prowadzenie brygady, od 01 maja 1973 roku przyznano odwołującemu się stawkę 15,50 zł/godz.

Biegła uwzględniła też treść załączonych dokumentów do akt osobowych, z których wynika, że: odwołującego się ukarano potrąceniem $\frac{1}{4}$ dziennego zarobku za każdy dzień nieobecności nieusprawiedliwionej w pracy w dniach 14-15 października 1974 roku, oraz że odwołującemu się wyrażono zgodę na urlop okolicznościowy bezpłatny w dniach 19-29 grudnia (przyjęto 1973 roku - podanie z 2 stycznia 1974 roku). Zgodnie z wpisami w legitymacji ubezpieczeniowej odwołujący się był niezdolny do pracy w dniach: 29 grudnia 1972 roku, 3-6 stycznia 1973 roku, 8-11 stycznia 1973 roku, 25-26 maja 1973 roku, 28-31 maja 1973 roku, 20-21 listopada 1973 roku, 25 listopada – 18 grudnia 1973 roku, 6-24 grudnia 1974 roku, 15 kwietnia - 20 września 1975 roku, 1-9 października 1975 roku, 14-15 października 1975 roku, 5-13 stycznia 1976 roku, 17-25 luty 1976 roku, 7-16 marca 1976 roku, 17-19 maja 1976 roku, 19-21 czerwca 1976 roku, 28 czerwca – 4 lipca 1976 roku, 8-10 lipca 1976 roku, 12-17 lipca 1976 roku, 27-31 lipca 1976 roku, 2-28 sierpnia 1976 roku i 6 września 1976 roku.

Biegła podkreśliła, że czas pracy wszystkich pracowników zatrudnionych na mocy umowy wynosił bez wliczenia przerw odpoczynkowych najwyżej 8 godzin na dobę, w sobotę 6 godzin na dobę i nie mógł przekraczać 46 godzin na tydzień.

Wysokość zasiłków z ubezpieczenia społecznego, przysługujących pracownikom za czas niezdolności do pracy z powodu choroby, podwyższono w stosunku miesięcznym do 100% miesięcznego zarobku poczynając od dnia 1 lipca 1974 roku. Do czasu podwyższenia do 100% miesięcznego zarobku zasiłków przysługiwały one w wysokości: 85% miesięcznego zarobku - w okresie od dnia 1 lipca 1972 roku do dnia 30 czerwca 1973 roku, 90% miesięcznego zarobku - w okresie od dnia 1 lipca 1973 roku do dnia 30 czerwca 1974 roku.

Zasiłki wypłacało się za czas niezdolności do pracy z powodu choroby, nie wyłączając dni wolnych od pracy. Zasiłek za jeden dzień wynosił jedną trzydziestą część zasiłku miesięcznego. Za zarobek miesięczny stanowiący podstawę wymiaru zasiłku przyjmowało się przeciętny miesięczny zarobek pracownika z okresu zatrudnienia w ciągu ostatnich trzech miesięcy przed miesiącem, w którym pracownik stał się niezdolny do pracy. Od 1 stycznia 1975 roku miesięczny zasiłek chorobowy wynosił 100% wynagrodzenia. Za każdy dzień stwierdzonej niezdolności do pracy, nie wyłączając dni wolnych od pracy, wypłacało się jedną trzydziestą część zasiłku miesięcznego. Podstawę wymiaru zasiłku stanowiło przeciętne wynagrodzenie miesięczne z okresu zatrudnienia w ciągu ostatnich trzech miesięcy kalendarzowych przed miesiącem, w którym powstało prawo do zasiłku.

Od 1 listopada 1975 roku miesięczny zasiłek chorobowy wynosił: 100% wynagrodzenia - dla pracowników posiadających okres zatrudnienia dłuższy niż 8 lat, 80% wynagrodzenia - dla pracowników posiadających okres zatrudnienia od 3 do 8 lat, 75% wynagrodzenia - dla pracowników posiadających okres zatrudnienia krótszy niż 3 lata.

Przy ustalaniu okresu zatrudnienia, od którego zależała wysokość zasiłku chorobowego, uwzględniało się również okresy poprzedniego zatrudnienia. Za każdy dzień niezdolności do pracy, nie wyłączając dni wolnych od pracy, wypłacało się jedną trzydziestą część zasiłku miesięcznego. Podstawę wymiaru zasiłku chorobowego stanowiło wynagrodzenie za miesiąc kalendarzowy poprzedzający miesiąc, w którym powstało prawo do zasiłku.

Ustalenia podstawy wymiaru emerytury odwołującego się biegła dokonała z uwzględnieniem dokumentów zgromadzonych w aktach ZUS z których wynika, że od dnia 1 stycznia 2006r. przyznano odwołującemu się z urzędu emeryturę. Do ustalenia wysokości emerytury przyjęto podstawę wymiaru wcześniej otrzymywanej renty. Na wniosek odwołującego się świadczenie zostało przeliczone od 1 marca 2009 roku. Podstawę wymiaru emerytury stanowiła przeciętna podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat wybranych z całego okresu zatrudnienia. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynosił 89,21%. Mając na uwadze wynagrodzenia z uwzględnieniem zasiłków za lata 1971-1976 ustalone w opinii oraz pozostałe wynagrodzenia w wysokości uznanej przez ZUS wskaźniki za poszczególne lata biegła szczegółowo wskazała w załączniku do opinii. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przy uwzględnieniu wynagrodzeń wyliczonych w opinii wynosi 100,13%. Podstawa wymiaru

na dzień ustalenia prawa do świadczenia wynosi 1.905,50 złotych. Waloryzacja podstawy wymiaru według biegłej przedstawia się **przy uwzględnieniu ustaleń opinii:**

- **podstawa wymiaru emerytury na dzień ustalenia prawa do świadczenia wynosi 1.905,50 złotych,**
- **podstawa wymiaru emerytury na dzień wydania zaskarżonej decyzji wynosi 2.570,00 złotych,**
- **wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynosi 100,13%.**

Biegła nadmieniła, że w aktach osobowych załączonych do akt sprawy znajduje się świadectwo pracy z okresu zatrudnienia odwołującego się od 03 grudnia 1969 roku do 31 lipca 1971 roku w Miejskim Przedsiębiorstwie (...) w O.. Okres uznany przez ZUS to 04 grudnia 1969 roku – 15 sierpnia 1970 roku – w oparciu o świadectwo pracy wydane przez (...) Sp. z o.o. (k. 52 akt sprawy). Do wyliczeń opinii przyjęto wynagrodzenia za okres uznany przez ZUS na podstawie załączonego do akt rentowych świadectwa pracy.

(opinia k.38-78).

W dniu 2.07.2014r. odwołujący się wniósł pismo procesowe, w którym wyraził pogląd, iż zgadza się z wyliczeniami biegłej zawartymi w opinii. Dodatkowo przedłożył zaświadczenie (...) z „Elektrociepłowni (...)”.

(pismo procesowe k. 84 i zaświadczenie k.85).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych w piśmie z dnia 17 lipca 2014r. nie wniósł zastrzeżeń do opinii i przychylił się do wniosków biegłej w niej zawartych.

(pismo procesowe k.88).

W świetle powyższego Sąd uznał, iż odwołanie S. L. (1) zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 i ust. 6 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2004r. Nr 39, poz. 353 z późn. zm.) podstawę wymiaru emerytury lub renty stanowi przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego:

- 1) w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę albo
- 2) w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

Zgodnie z § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11.10.2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U.2011 nr 237 poz. 1412) środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

W orzecznictwie zgodnie przyjmuje się, że w postępowaniu sądowym nie ma ograniczeń co do środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków i wysokość wynagrodzenia może być dowodzona wszelkimi dostępnymi dowodami (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25.07.1997r., II UKN 186/97 OSNP 1998/11/342 i wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 4.03.1997r. III AUa 105/97, Apel. W-wa 1997/2/7). Rzeczą Sądu jest ocena wiarygodności przedstawionych dowodów.

Zaskarżoną decyzją z dnia z dnia 4.01.2013r. O/ZUS w P. odmówił przeliczenia podstawy wymiaru emerytury S. L. (2) w oparciu o przedłożone przez niego dokumenty.

Sąd z urzędu poszukiwał dokumentacji osobowej i płacowej dotyczącej zatrudnienia odwołującego się w (...) SA. w W..

W celu ustalenia wysokości zarobków S. L. (1) Sąd dopuścił dowód z opinii biegłej z zakresu rachunkowości i ta w swojej opinii ustaliła, biorąc pod uwagę normatywny czas pracy wysokość jego wynagrodzenie w czasie spornego okresu zatrudnienia. Szczegółowo wskazała jaka była wysokość tego wynagrodzenia w poszczególnych latach kalendarzowych.

W ocenie Sądu zgromadzona dokumentacja pracownicza w połączeniu z wydaną na jej podstawie opinią biegłego z zakresu rachunkowości pozwala na ustalenie zarobków odwołującego się z okresu jego zatrudnienia i określenie podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne: za rok 1971 – w kwocie 5.968,30 zł, za rok 1972 w kwocie 33964,00 zł, za rok 1973 w kwocie 36149,70 zł, za rok 1974 – w kwocie 39473,70 zł, za rok 1975 w kwocie 39525,70 zł i za rok 1976 w kwocie 27314,30 zł.

Sąd uznał, że opinia biegłej jest rzetelna i prawidłowa. W ocenie Sądu w zakresie wynagrodzenia za sporne lata stanowisko biegłej jest w pełni prawidłowe. **Podnieść należy, że żadna ze stron nie wniosła zastrzeżeń do opinii.**

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy **na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. dokonał stosownej zmiany decyzji ZUS z dnia 23.05.2013r.** od dnia 1.04.2013r. tj. od miesiąca w, którym wpłynął wniosek odwołującego się.

Zgodnie z treścią art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd był zobowiązany, przyznając odwołującemu prawo do emerytury, do zamieszczenia z urzędu w sentencji wyroku rozstrzygnięcia w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego odnośnie do nieustalenia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji tj. zarówno przyznającego prawo do świadczenia, jak też jego brak (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28.04.2010 roku, II UK 330/09, LEX 604220). W ocenie Sądu Okręgowego w przedmiotowej sprawie brak było podstaw do obciążenia organu rentowego odpowiedzialnością za nieustalenie wszystkich okoliczności niezbędnych do wydania decyzji o przeliczeniu na nowo podstawy wymiaru emerytury. ZUS nie dysponował bowiem niezbędnymi i wystarczającymi dokumentami pozwalającymi na ustalenie wynagrodzenia za lata 1975-1978 we własnym zakresie – było to możliwe dopiero na etapie postępowanie sądowego po przeprowadzeniu stosownego postępowania dowodowego. Z tych względów orzeczono jak w pkt. 2 wyroku.

Na podstawie art. 477¹⁰ § 2 k.p.c. wniosek S. L. (1) z dnia 2 lipca 2014r. o przeliczenie podstawy wymiaru emerytury w oparciu o zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu - Rp-7 z dnia 30 czerwca 2014r. Sąd zobligowany był przekazać Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P. celem rozpoznania, o czym orzeczono w punkcie 3 wyroku.